

asistenta pedagoga vůči jiným žákům než žákům se SVP¹⁸ a narušování celkového klimatu třídy. V prvním případě tak je porušena základní podstata práce asistenta pedagoga, který by měl být primárně asistentem učitele, s nímž spolupracuje při výuce žáků s různou úrovní znalostí a dovedností, a nikoli „osobním asistentem žáka se SVP“. Tento nedostatek v práci asistenta pedagoga byl přitom uveden také v tematické zprávě hodnotící úroveň implementace vybraných aspektů společného vzdělávání ve školním roce 2017/2018¹⁹. Celkově se tak ukazuje existence značných příležitostí ke zvyšování kvality práce asistenta pedagoga, a to především s ohledem na finanční náročnost tohoto podpůrného opatření.

Jednou z možností, jak přistupovat k diverzitě dovedností žáků uvnitř třídy, je rovněž individualizovaná výuka, která však byla v hodinách přírodovědných předmětů navštívených během tematické inspekční činnosti na 2. stupni základních škol využita jen ve 14 % případů. O něco častěji byla v přírodovědných předmětech na 2. stupni základních škol i na školách středních aplikována vzdělávací strategie diferencující typy úkolů mezi žáky podle jejich dovedností (viz tabulka č. 9). Přesto však v oblasti individualizace a diferenciaci výuky existují příležitosti k dalšímu uchopení diverzity dovedností žáků uvnitř třídy. Pozitivní v tomto směru je ta skutečnost, že právě individuální přístup v hodinách a diferencovanou práci v hodinách zmiňují učitelé mezi nejčastějšími opatřeními ke snížení školní neúspěšnosti svých žáků.

Tabulka č. 9 Podpůrná opatření, diferenciaci výuky (podíl hospitační komplexní inspekční činnosti s výskytem hodnoceného jevu)

Hodnocený jev	ZŠ (2. stupeň)		Gymnázia		Maturitní obory SOŠ		Nematuritní obory SOŠ	
	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem
Využití podpůrných opatření pro žáky se SVP, pokud byli v hodině přítomni	60 %	62 %	47 %	50 %	34 %	40 %	37 %	43 %
Vhodná podpora nadaných žáků, pokud byli v hodině přítomni	42 %	49 %	66 %	73 %	27 %	51 %	0 %	31 %
Všichni žáci plnili stejné typy úkolů nebo příkladů	66 %	67 %	51 %	55 %	61 %	63 %	56 %	57 %
Vzdělávací cíl měl pro některé žáky jinou úroveň	4 %	8 %	6 %	8 %	1 %	4 %	2 %	5 %

Pozn.: Kategorie „přírod. před.“ zahrnuje fyziku, chemii, přírodopis/biologii, zeměpis/geografii a jiné přírodovědné předměty.

¹⁸ Obdobná zjištění poskytují také odpovědi učitelů v rámci dotazníku ke komplexní inspekční činnosti. Jen velmi malý či žádný přínos přítomnosti asistenta pedagoga pro žáky se SVP uvedlo 5 % učitelů přírodovědných předmětů na 2. stupni základních škol a jen velmi malý či žádný přínos přítomnosti asistenta pedagoga pro ostatní žáky pak 24 % těchto učitelů. Pětina učitelů přírodovědných předmětů na 2. stupni základních škol se zároveň domnívá, že asistenti pedagoga nejsou dostatečně připraveni pracovat se žáky se SVP.

¹⁹ ČŠI (2018). *Vybrané aspekty implementace společného vzdělávání v období 1. pololetí školního roku 2017/2018*. Praha: Česká školní inspekce.